

פב א ב ג ד מ"ג פ"ג
מהלכות טומאת מת
הלכה ו':

שיטה מקובצת

אן הואיל ומעורה מעורה אלא אמצייתא: טו הכא נמי הואיל והאבר מעורה בבהמה והוא בעלי חיים טהור הוא: טז אי כדרי יוחנן דאמר לעיל יש יד להכשר: טז המדולדלין באדם טהורין דכי ימות כתיב וכל זמן שהוא חי מציל עליהן מלטמא הטיד: טז עושה ניפול והו"ל כבשר הפורש מן החי וכשר הפורש מן החי טהור: זולא אבר מן המת קמייר כגון דליכא באותו אבר מן המת לא כזית בשר ולא עצם כשעורה דעצם כשעורה ה"מ הוא וכזית מן המת דברי הכל מטמא והא דתנן האברים אין להם שיעור אפי' פחות מכזית מן המת ההיא לאו רבי אליעזר היא הטיד: זולא המטהר לקמן בין בכשר הפורש מן החי בין בעצם: זולא דרובע הקב עצמות מת מטמאים באהל:

כזית בשר הפורש מאבר מן החי ר' אליעזר מטמא. לכאורה נראה דאבר האדם מן החי מציין אב דשריטס ובהמה אחי אצל צמטנה לא משמע כן מדאמרו ליה לרי' אליעזר השוה מדותין וקא יהיב טעמא אמאי מרצה בשר וממעט עטס זכרין לומר מקרא אחד דרשינן מר מוקי ליה צבצב ומר מוקי ליה צעטס כדרידי טעמא ומר דריש לדרשא אחרינא אצל אי מצניינא דשריטס ודבהמה אחי אמאי אמרו ליה לרי' אליעזר מאי טעמא מרצה בשר וממעט עטס: **בין תנא קמא ר' שמעון נמי כזית בשר ועצם כשעורה איכא בינייהו.** פירוש או עטס כשעורה דהא תרוייהו ליכא למימר לת"ק טמא דאם כן מאי איכא צין אבר מן המת לאבר מן החי:

הדרן עלך העור והרוטב

לאחרים אין קרוי אוכל אמר ליה רבי זירא לרבי אסי דילמא טעמא דרבי שמעון התם הואיל ומעורה מעורה דתניא יחור של תאנה שנפשח ומעורה בקליפה ר' יהודה מטהר וחכמים אומרים אם יכול לחיות טהור ואם לאו טמא ואמרינן לך מאי טעמא דרבי יהודה ואמרת לן הואיל ומעורה מעורה אמר ליה אמציעיתא נשחטה הבהמה הוכשרה בדמיה דברי ר' מאיר ר' שמעון אומר לא הוכשרו (אמר ר' אסי) אמר רבי יוחנן מאי טעמא דרבי שמעון אמר קרא **מכל האוכל אשר יאכל אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים קרוי אוכל אוכל שאין אתה יכול להאכילו לאחרים אין קרוי אוכל ודילמא טעמא דר' שמעון בההיא אי כדרבא אי כדרבי יוחנן אלא לעולם אסיפא ולא אאבר אלא אבשר מתה הבהמה הכשר צריך הכשר ור' שמעון מטהר אמר ר' יוחנן מ"ט דרבי שמעון אמר קרא **מכל האוכל אשר יאכל****

אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים קרוי אוכל אוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים אין קרוי אוכל: **מתני'** האבר והבשר המדולדלין באדם טהורים מת האדם הבשר טהור האבר מטמא משום אבר מן החי ואינו מטמא משום אבר מן המת דברי ר' מאיר ורבי שמעון מטהר: **גמ'** ורבי שמעון מה נפשח אי מיתה עושה ניפול ליטמא משום אבר מן החי ואי אין מיתה עושה ניפול ליטמא משום אבר מן המת ר' שמעון בעלמא קאי דקאמר תנא קמא האבר מטמא משום אבר מן החי ואין מטמא משום אבר מן המת אלמא אבר המת בעלמא מטמא ואמר ליה ר"ש אבר המת בעלמא לא מטמא דתניא אמר ר' אליעזר שמעתי שאבר מן החי מטמא אמר לו ר' יהושע מן החי ולא מן המת וקל וחומר ומה חי שהוא טהור אבר הפורש ממנו טמא מת שהוא טמא לא כל שכן כתוב במגילת תענית פסחא זעירא דלא למספד הא רבה למספד אלא כל דכן הכא נמי כל דכן אמר ליה כך שמעתי ומאי איכא בין אבר מן החי לאבר מן המת כזית בשר ועצם כשעורה הפורש מאבר מן החי איכא בינייהו דתנן כזית בשר הפורש מאבר מן החי ר' אליעזר מטמא ור' נחוניא בן הקנה ור' יהושע ימטהרין עצם כשעורה הפורש מאבר מן החי ר' נחוניא מטמא רבי אליעזר ור' יהושע ימטהרין השתא דאתית להכי בין תנא קמא לרבי שמעון נמי כזית בשר ועצם כשעורה איכא בינייהו:

הדרן עלך העור והרוטב

לאחרים. לעוזבי כוכבים: קרוי אוכל. לענין טומאת אוכלין ואבר מן החי אין אתה יכול להאכילו לאחרים זהיתר: **ודילמא טעמא דר' שמעון.** ולמה לי קרא להכי: **הואיל ומעורה.** צבעלי חיים שאין טומאה נוהגת בהם כדלמרינן לגבי יחור דהואיל והתאנה מעורה ביחור חיבור הוא אע"פ שהיחור נפשח מן האילן שהקליפה מועלת בו לעשות חבור הכא נמי הואיל והאבר מעורה בבהמה סכל דהו טהור הוא: **נשחטה הבהמה.** אין המדולדל יתיר לא לישראל ולא לבני נח: **לא הוכשרו.** וקמפרש ר' רבי יוחנן משום דלאו בני קבולי טומאה נינהו דלא משויא להו שחיטה אוכלא הואיל שאינו קרוי אוכל: **ודלמא.** לעולם בני קבולי טומאה נינהו וטעמא דר"ש אי כדרבא דמפרש לעיל (דף קסו): טעמא דר"ש משום דאין בהמה נעשית יד להכשר האבר אי כדרבי יוחנן דאמר אנמי לעיל אין יד להכשר וכשאוחזו בקטן ואין גדול עולה עמו פליגי ומשום הכשר: **אלא לעולם.** אי איתמר דר' אסי (אסי) אסיפא דמתניתין איתמר אמתה הבהמה ור' שמעון מטהר אפילו הוכשר הבשר אין מקבל טומאה וכ"ש דפליג ארישא כשהו מחוברין ומיחו קרא לא איצטריך ליה אלא משום סיפא דאי משום רישא הא אית ליה טעם אחר כדלמרינן: **מתני'** המדולדלין באדם טהורים. דכי ימות כתיב: **זולא האדם הבשר.** המדולדל טהור דמימה עושה ניפולין ובשר הפורש מן החי טהור וכרבי יהושע ור' נחוניא בן הקנה מיתוקמא דמטהרים לקמן בשר הפורש מאדם חי: **האבר מטמא משום אבר מן החי כו'.** בגמרא מפרש מאי איכא צין אבר מן החי לאבר מן המת אבר מאדם חי מטמא צמגע וצמטא וצאהל אצל כזית בשר ועצם כשעורה הפורש מאבר מן החי אינו מטמא ומאבר מן המת מטמא: **גמ'** בעלמא קאי ואפילו לאבר מן המת דעלמא פליגי דלא מטמא אלא אם כן יש בו כזית בשר דמטמא משום בשר: **אי"ל ר' יהושע.** וכי מפני ששמעת מן החי קצור אמה לומר מן החי דוקא ולא מת בתמיה והלא כתיב צמגילת תענית פסחא זעירא כו' פסח שני שצאייר: **הא רבה.** פסח ניסן: **למספד.** בתמיה: **ה"ג כל דכן.** שמעת: **אי"ל כך שמעתי.** שאבר מן החי מטמא ולא אבר מן המת: **ה"ג ומאי איכא צין אבר מן החי לאבר מן המת.** ואמתניתין קאי: **כזית בשר ועצם כשעורה הפורש מאבר מן החי ליה כר' יהושע דמטהר לקמן צין**

צבצב הפורש מן החי דהא מתניתין ר' יהושע היא דמטמא באבר מן המת הילכך צבצב מן החי וצבצב מן החי שאינו אבר נמי כרבי יהושע סבירא ליה. טעמא דרבי אליעזר ור' יהושע ור' נחוניא מפרש בעדיות (פ"ו מ"ג) מה ראה כל אחד לטמא זוח ולטהר זוח ומה ראה ר' יהושע לטהר צנייהס דתנן התם אמרו לו לרי' אליעזר השוה מדותין או טמא צנייהס או טהור צנייהס אמר להם מרצה אני טומאת בשר מטומאת עצמות שהצבר נוהג צנבלות וצשריטס מה שאין כן בעלמות אמרו לו לרי' נחוניא השוה מדותין אמר להם מרצה אני טומאת עצמות מטומאת בשר שהצבר הפורש מן החי טהור ואבר הפורש ממנו והוא כברייתו טמא אמרו לו לרי' יהושע מה ראת לטהר צנייהס והא שניהם צמת טמאין אמר להם לא אם אמרתם צמת שהרי יש בו רוצע ורוצ ורקב דרוצע הקב עצמות מת טמא אים צאהל רוצב צנייו או רוצב צנייו מטמא ומלא תרודו רקב מטמא צאהל תאמרו צחי שאין בו רוצע ורוצב ורקב כו': **השטא דאסיס להכי.** דלדכרתן עטס כשעורה ובשר הפורש מהשתא אימא לך דר"ש לאו לאבר מן החי פליג אלא צין תנא קמא לר"ש דמתניתין נמי כזית בשר ועצם כשעורה איכא בינייהו צהא פליגי אם אבר מן החי חלוק מאבר מן המת צשתיהן או צצחת מהן דלתנא קמא אינו חלוק אלא צצחת מהן דת"ק סבר אי כרבי אליעזר דמטמא צבצב הפורש מאבר מן החי וצבצב כשעורה הפורש ממנו מטהר אי כר' נחוניא דאמר איפכא והכי קאמר האבר טמא משום אבר מן החי ובשר הפורש ממנו טמא והעצם טהור כר' אליעזר או העצם טמא והבשר טהור כרבי נחוניא ולא משום אבר מן החי דשניהם טמאין צו ור' שמעון מטהר צין צבצב צין צבצב הפורש ממנו דסבר כר' יהושע דמטהר צנייהס אצל אבר עצמו ה"ג דמטמא לר"ש:

הדרן עלך העור והרוטב

א) ג"ל דתנן, ט) וטקנין פ"ג מ"ח לעיל קכח, א) רש"ל מ"ו, ד) בס"י כרובה, ט) ונעיל עג: עד, א) עדות פ"ו מ"ג, א) ג"א ר' אסי, ט) בס"י כרובה, ט) ג"א יוחנן, ט) נמצער יע"ל, ט) בס"א: פליג.

תורה אור השלם

1. מכל האכל אשר האכל אשר יבוא עליו מים יטמא וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא: ויקרא יא לד

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה כזית בשר וכו' כבשר הפורש מן החי צין בעטס:

מוסף רש"י

יחור. טף (לעיל קכח). ר' יהודה מטהר. דלכתי מחובר הוא (שם). הדרן עלך העור והרוטב

(א) זכורות י. (ב) זכורות י. (ג) זכורות י. (ד) זכורות י. (ה) זכורות י. (ו) זכורות י. (ז) זכורות י. (ח) זכורות י. (ט) זכורות י. (י) זכורות י. (יא) זכורות י. (יב) זכורות י. (יג) זכורות י. (יד) זכורות י. (טו) זכורות י. (טז) זכורות י. (יז) זכורות י. (יח) זכורות י. (יט) זכורות י. (כ) זכורות י. (כא) זכורות י. (כב) זכורות י. (כג) זכורות י. (כד) זכורות י. (כה) זכורות י. (כו) זכורות י. (כז) זכורות י. (כח) זכורות י. (כט) זכורות י. (ל) זכורות י. (לא) זכורות י. (לב) זכורות י. (לג) זכורות י. (לד) זכורות י. (לה) זכורות י. (לו) זכורות י. (לז) זכורות י. (לח) זכורות י. (לט) זכורות י. (לע) זכורות י. (לס) זכורות י. (לס)

גליון הש"ס

רש"י ר"ה הורו והלחיים וכו' משום דבעי וכו'. ע"י לקמן דף קל"ח ע"ב ברש"י ד"ה לזכר מלאכת הגז:

מוסף רש"י

שקדם מוס קבוע להקדשן. שהיה להם מוס קבוע והקדשן להמכר ולהביא מממיהם קנין למחנה (בבב"ד). חייבין בבבב"ד. ללחם פדיון אם ילדו (שם) אם נקבות הן ולאחר פדיון זכוכו (תמורה י). ובמתנות. זרוע ולחיים וקריה כחולין גמורים (בבב"ד). וירוצאין לחולין. בפדיון לגמרי ליגזו וליעבד כחולין גמרי. משום דמיעבד לא חילא עליהו קדושה תמורה (שם). וולדן מותר. אפילו איבער קודם פדיון ואתילד לאחר פדיון (תמורה ג). והשוחטין בחוץ פטור. אפילו קודם פדיון. לפילו הו מוטין קל כגון דוקן שענין. ולגבי קדשים מיידי השוט בחוץ. הכא פטור משום דלא חלה עליהן מתחילה קדושה כל (בבב"ד שם). ואם מותר. קודם פדיון. יפדו. להאכלן ללכניהו. דאין קדושתן תמורה וכו' קמ"ל דגדעו משאר קדשים שאין נעדין אלא חוץ שיעלו לעמוד בפני הכהן בשעת הערכהו. דכתיב והעמיד את הבהמה והדין הכהן וגו' (שם). חוץ מן הכבוד והמעשר. שאפילו נמנון חלה עליהן קדושה תמורה. דכתיב רחם מקדשו ומשפטו כתיב לא יבקר בין טוב לרע. דמשמע בין אם בין בעל מוס קדוש. טוב מס רע בעל מוס (שם). או מוס עובר. כמאן דלמיה דמי ואלה עליהן קדושה (שם). ואין יוצאין בו. שאפילו לאחר פדיון אסורין בגזיה ועבודה (שם). וולדן והלבן אסור בו. ממש כגמרא כשנעבדו קודם פדיון וילדו לאחר פדיון (שם). והשוחטין בחוץ. קודם פדיון. חייב. כתיב ונגמרא מפרש דזוקין שבעין דרשוין הן לפניו ואלויה דר' עקיבא דלמר אס עלו לא יידו. אכל בשאר מומין לא דלמירין כמסקת יומא (ג). הכאוי לאכל מועד חייבין עליו ואין פדיון דבעי העמדה והערכה (שם).

הזרוע והלחיים. בארץ וזכורה לארץ. משום דבעי למימר בחולין אכל לא במוקדשין נקט להו: **פני הציט.** צדודו קיים: חולין אינן חייבין בחזה ושוק אלא קדשים לחודיהו: **ואסן אופס.** בחזה ושוק כתיב. אותם מיעוטא הוא חזה ושוק אין ולא דבר אחר: **כל הקדשים שקדם מוס קבוע להקדשן.** הרי הן כמקדשים עניים ואכניס לדמיהם ואין בהן קדושת הגוף ואם נפדו הרי הן כחולין גמורים וחייבים בצכורה אם ילדו זכור הרי הוא קדוש וכל זמן שלא נפדו לא כדלמר בצכורות פ"ג (דף טז). קסבר האי תנא קדושת דמיס מדחה מן הצכורה דאין קדושה חלה על קדושה: **וולדן וחלבן מותר לאחר פדיון.** מה שאין כן במקדש תמימים ונסמאכו ופדלן דלמר' בצכורות (דף טז). רק צכל אות נפשך מוצח ואכלת צכר' בפסולי המוקדשין לאחר פדיון הכתוב מדבר מדליתרין קרא למימר זהו הטמא והטהור יאכלנוהו וכתיב מוצח ואכלת צכר מוצח ולא גזיה ואכלת ולא ללכניך צכר ולא חלב צכר דתמימים נסמאכו ונפדו מן מוקמינן כגון דליעבד לפני פדיון ואתילד לאחר פדיון בין רישא דקמתי מותר בין סיפא דקמתי אסור: **ויולאין לחולין.** ע"י פדיון להיות כחולין גמורים אפילו ליגזו וליעבד מה שאין כן בקדם הקדשן את מומן כדלקמן במתניתין: **והשוחטין בחוץ פטור.** ואילו בקדם הקדשן את מומן מן מתניתין לקמן דחייב אם שחט בחוץ קודם פדיון ואע"ג דאין רחיים לפתח אהל מועד דהא בעלי מומין נינהו ותנן (זבחים דף ק"ב). הראוי לפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ ושאינו ראוי בפנים אין חייבין עליו בחוץ הא מוקמינן לה בצכורות (דף טז). דזוקין שענין ואלויה דר"ע דלמר אס עלו לא יידו הילכך הואיל ופניס לא יידו חייבין עליהן בחוץ. וכולה הך מתני' מיטניה צכורות צפרק שני (דף טז). והתם תני לה משום זכורות והכא תני לה משום מתנות: **ואין עושין תמורה.** אפילו קודם פדיון. ובצכורות (דף טז) מפרש טעמא טוב מעיקרו עושה תמורה ואפילו נעשה רע אחר שהקדשו אכל רע מעיקרו אינו עושה תמורה: **ואם מסו יפדו.** ואע"פ שאינם רחיים אלא ללכניהו ואין פודין את הקדשים להאכלין ללכניהו כדפרישית לעיל ואכלת ולא ללכניך ה"מ בקדשים שקדם הקדשן את מומן אכל הני דיקאלה צעלמא נינהו ולא נחת להו קדושת הגוף ועוד אשמועינן דלא צענין העמדה והערכה וקסבר קדשי צדק הצית לא היו צכלל העמדה והערכה דכתיב בפדיון קדשים נסמאכו לאחר כך והעמיד את הבהמה (ויקרא טו) וכיון דמתה אי אפשר להעמידה: **חוץ מן הכבוד והמעשר.** דאע"ג שקדם מומן להקדשן חלה עליהם קדושה גמורה לכל דבריהם אלא שאין כשרים ליקרב דכבוד צרחס חלה רחמנא לא שחט חס ולא שחט בעל מוס קדוש חס קרב ובעל מוס נאכל לכהן כדילפינן בצכורות (דף טז). ובשחט יהיה לך (במדבר יח) צכרס מרי משמע לימד על צכור בעל מוס שמתנה לכהן ומעשר צהמה נמי כתיב ציה (ויקרא טו) העשירי יהיה קדש לא יבקר בין טוב לרע טוב היינו תם רע היינו בעל מוס: **או מוס עובר קודם להקדשן.** דמוס עובר כמאן דלמיה דמי: **פטורין מן הצכורה.** ואע"פ שנפדו וילאו לחולין להיתר אכילה פטורין מן הצכורה אם ילדו דכתיב צהו (דברים יב) כצבי וחליל וצבי ואיל פטורים מן הצכורה דהא צקר ואלן כתיב (שם טו): **ומן המסנות.** זרוע ולחיים וקריה דאין נוהגין בצבי ואיל דכתיב (שם יח) אס שה: **ואין יולאין לחולין.** בפדיון. ליגזו וליעבד. כדפרישית לעיל מוצח ואכלת אין בהן אלא היתר וציהו ואכילה צכלד אכל גזיה ועבודה לא: **וולדן וחלבן אסור.** בצכורות (דף טז). מוקי לה דליעבד לפני פדיון ואתילד לאחר פדיון דאי איעבד ואתילד לאחר פדיון ולד צבי ואיל הוא ואם גולד לפני פדיון מאי איריא הני אפילו קדם מומס להקדשן נמי ולדן לפני פדיון אסור: **והשוחטין בחוץ חייב.** כדפרישית לעיל דזוקין שענין וקודם פדיון: **ועושין תמורה.** קודם פדיון דכתיב (ויקרא טו) טוב צרע או רע צטוב: **מסו.** מענמן. יקצרו. או משום דבעינן העמדה והערכה או משום דאין פודין את הקדשים להאכליהם ללכניהו: **גב' הוה אמינא קדשים חייבין במסנות.** מקל וחומר מחולין כדלמרן במתניתין והיכי מלינן למימר הכי הא איכא למפרך בהאי ק"ו מה לחולין בו' וקרא למיה לי: צכור אינו נוהג במוקדשים דבקרן ואלך כתיב (דברים טו) ולא הקדש ועוד תקדש כתיב (שם) ולא שכבר קדוש: **סיסי מוכרים.** כלומר אי לאו אותם דקרא הוה אמינא תיתי צכ"ו מוכרים דחולין דליכא למיפרך צהו שכן חייבין בצכורה שאין יולדן: **ראשית הגז אינו נוהג במוקדשים דהא לאו צבי גזיה נינהו דכתיב (שם יח) גז לאכך ולא הקדש:** ראשית הגז כל השנה כשהוא גזו אלו נותן לכהן דבר מועט כדמפרש לקמן (דף קל"ה). שיעורא וקרי ליה ראשית (דברים יח) כי היכי דקרי תרומה (שם) ראשית דגנן: **תיישים זכרים אין צהם לא צכורה ולא ראשית הגז ואי לאו אותם מחייבין מתנות בקדשים מק"ו מתיישים חולין:** מעשר צהמה אינו במוקדשין דכתיב (ויקרא טו) יהיה קדש ולא שכבר קדוש צכ"ו צכורות (דף טז): **הילכך לא אתי צכ"ו דליכא למיפרך תלמר במוקדשין שאין נכנסין לדיר להמעשר:** מוקמים. אי לאו אותם הוה מיימין ליה מק"ו מתיישים וקנים דחולין שכבר נתעשרו ואין צריכין עוד להכנס לדיר: **מה לוקמים.** תיישים וקנים דחולין דין הוא שהן חייבין במתנות: **שכן נכנסו דבר לדיר להמעשר.** תלמר בקדשים שלא נכנסו דבר לדיר להמעשר. ומהדר אי לאו אותם הוה מיימין להו צכ"ו מלקוח ויתום. הלקוח פטור ממעשר צהמה אס לקח עשרה טלחים מן השוק פטור ממעשר דבקרן ואלך תלמר רחמנא והיתום שמתה אמו צשעת לידה כגון זה פירש למיתה וזה פירש לחיים כדלמר כשהשוחט (לעיל לה): **פטור ממעשר צהמה דליו רחוי לקדש דכתיב (ויקרא טו) תחת אמו פרט ליתום וילפינן מעשר צהמה מיינה צכ"ו בצכורות (טו). ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא אומר נלמר כאן תחת אמו ונלמר להלן (ויקרא טו) תחת השבט מה כאן פרט לכל השמות הללו כלאים ונדמה ויואל דופן ויתום דכולהו מימעטי מהאי קרא דשור או כש (שם טז) אף להלן לענין מעשר פרט לכל השמות הללו אע"ג דבעל מוס נכנס לדיר להמעשר אלו אין נכנסים: ה"ג צמין קאמרם קדשים נמי צמין. כגון חולין נכנסין לדיר הילכך אי לאו אותם אתי צכ"ו: **מה קדשים שאין חייבים במסנות.** דהא ממעטינן להו מאותם דכתיב גזי חזה ושוק אותם ולא מתנות: **אמר קרא.** במתנות חולין זה יהיה דבר זה נוהג בחולין ואין חזה ושוק נוהגין בהן: **בחזה ושוק כתיבא תנופה לפני ה': אי אצריא.** חוץ לעורה: קא**

הזרוע והלחיים פרק עשירי חולין קל.

הזרוע והלחיים. תלמוד לומר ואתן אותם. ואי לאו קל וחומר לא הוה צריך קרא אע"ג דסמנא כתיב בין בחולין בין במוקדשים דה"א דבר הלמד מענינו צמה הכתוב מדבר בחולין דכתיב לעיל מהאי קרא דגנן מירושך ויזהרך וגו' גז לאכך וראשית הגז אינו נוהג במוקדשין כדלמר לקמן פרק ראשית הגז (דף קל"ה): **תירתי מלקוח ויתום.** הוה מלי למימר נמי תיתי מכלאים וטרפה ועוד טובא דתנן צפרק מעשר צהמה (בבב"ד דף טז). שאין נכנסין לדיר להמעשר: **זה אין מדי אחרניא לא.** תימה דקאי צמתות וממעט חזה ושוק אדרצה ה"ל למעוטי מיינה מוקדשין ממתנות יש לומר דכבר אמעוטי מאותם וכה"ג פירש"י צפ"ק (לעיל דף טז). גזי וזאת אשר ללוים: אי

והשוחטין בחוץ פטור ואין עושין תמורה ואם מתו יפדו חוץ מן הכבוד ומן המעשר ככל שקדם הקדשן את מומן או מום עובר קודם להקדשן ולאחר מכאן נולד להם מום קבוע ונפדו פטורין מן הצכורה ומן המתנות ואין יוצאין לחולין להגזו ולהעבד וולדן וחלבן אסור לאחר פדיון והשוחטין בחוץ חייב לעושין תמורה ואם מתו יקברו: **גב' טעמא דכתב רחמנא אותם הא לאו הכי הוה אמינא קדשים חייבין במתנות איכא למיפרך מה לחולין שכן חייבין בבבב"ד תיתי מוכרים מה לזכרים שכן חייבין בראשית הגז מתיישים מה לתיישים שכן נכנסין לדיר להמעשר מוקמים מה לזקנים שכן נכנסו לדיר להמעשר במינן קאמרת קדשים נמי במינן נכנסין לדיר להמעשר ויהיו חולין חייבין בחוזה ושוק מקל וחומר ומה קדשים שאין חייבים במתנות חייבין בחוזה ושוק חולין שחייבין במתנות אינו דין שחייבין בחוזה ושוק אמר קרא זה יהיה משפט הכהנים זה אין מדי אחרניא לא אלא טעמא דכתב רחמנא זה הא לאו הכי הוה אמינא חולין חייבין בחוזה ושוק והא בעי תנופה היכא לינופינהו אי אבראי לפני ה' כתיב א**

לפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ ושאינו ראוי בפנים אין חייבין עליו בחוץ הא מוקמינן לה בצכורות (דף טז). דזוקין שענין ואלויה דר"ע דלמר אס עלו לא יידו הילכך הואיל ופניס לא יידו חייבין עליהן בחוץ. וכולה הך מתני' מיטניה צכורות צפרק שני (דף טז). והתם תני לה משום זכורות והכא תני לה משום מתנות: **ואין עושין תמורה.** אפילו קודם פדיון. ובצכורות (דף טז) מפרש טעמא טוב מעיקרו עושה תמורה ואפילו נעשה רע אחר שהקדשו אכל רע מעיקרו אינו עושה תמורה: **ואם מסו יפדו.** ואע"פ שאינם רחיים אלא ללכניהו ואין פודין את הקדשים להאכלין ללכניהו כדפרישית לעיל ואכלת ולא ללכניך ה"מ בקדשים שקדם הקדשן את מומן אכל הני דיקאלה צעלמא נינהו ולא נחת להו קדושת הגוף ועוד אשמועינן דלא צענין העמדה והערכה וקסבר קדשי צדק הצית לא היו צכלל העמדה והערכה דכתיב בפדיון קדשים נסמאכו לאחר כך והעמיד את הבהמה (ויקרא טו) וכיון דמתה אי אפשר להעמידה: **חוץ מן הכבוד והמעשר.** דאע"ג שקדם מומן להקדשן חלה עליהם קדושה גמורה לכל דבריהם אלא שאין כשרים ליקרב דכבוד צרחס חלה רחמנא לא שחט חס ולא שחט בעל מוס קדוש חס קרב ובעל מוס נאכל לכהן כדילפינן בצכורות (דף טז). ובשחט יהיה לך (במדבר יח) צכרס מרי משמע לימד על צכור בעל מוס שמתנה לכהן ומעשר צהמה נמי כתיב ציה (ויקרא טו) העשירי יהיה קדש לא יבקר בין טוב לרע טוב היינו תם רע היינו בעל מוס: **או מוס עובר קודם להקדשן.** דמוס עובר כמאן דלמיה דמי: **פטורין מן הצכורה.** ואע"פ שנפדו וילאו לחולין להיתר אכילה פטורין מן הצכורה אם ילדו דכתיב צהו (דברים יב) כצבי וחליל וצבי ואיל פטורים מן הצכורה דהא צקר ואלן כתיב (שם טו): **ומן המסנות.** זרוע ולחיים וקריה דאין נוהגין בצבי ואיל דכתיב (שם יח) אס שה: **ואין יולאין לחולין.** בפדיון. ליגזו וליעבד. כדפרישית לעיל מוצח ואכלת אין בהן אלא היתר וציהו ואכילה צכלד אכל גזיה ועבודה לא: **וולדן וחלבן אסור.** בצכורות (דף טז). מוקי לה דליעבד לפני פדיון ואתילד לאחר פדיון דאי איעבד ואתילד לאחר פדיון ולד צבי ואיל הוא ואם גולד לפני פדיון מאי איריא הני אפילו קדם מומס להקדשן נמי ולדן לפני פדיון אסור: **והשוחטין בחוץ חייב.** כדפרישית לעיל דזוקין שענין וקודם פדיון: **ועושין תמורה.** קודם פדיון דכתיב (ויקרא טו) טוב צרע או רע צטוב: **מסו.** מענמן. יקצרו. או משום דבעינן העמדה והערכה או משום דאין פודין את הקדשים להאכליהם ללכניהו: **גב' הוה אמינא קדשים חייבין במסנות.** מקל וחומר מחולין כדלמרן במתניתין והיכי מלינן למימר הכי הא איכא למפרך בהאי ק"ו מה לחולין בו' וקרא למיה לי: צכור אינו נוהג במוקדשים דבקרן ואלך כתיב (דברים טו) ולא הקדש ועוד תקדש כתיב (שם) ולא שכבר קדוש: **סיסי מוכרים.** כלומר אי לאו אותם דקרא הוה אמינא תיתי צכ"ו מוכרים דחולין דליכא למיפרך צהו שכן חייבין בצכורה שאין יולדן: **ראשית הגז אינו נוהג במוקדשים דהא לאו צבי גזיה נינהו דכתיב (שם יח) גז לאכך ולא הקדש:** ראשית הגז כל השנה כשהוא גזו אלו נותן לכהן דבר מועט כדמפרש לקמן (דף קל"ה). שיעורא וקרי ליה ראשית (דברים יח) כי היכי דקרי תרומה (שם) ראשית דגנן: **תיישים זכרים אין צהם לא צכורה ולא ראשית הגז ואי לאו אותם מחייבין מתנות בקדשים מק"ו מתיישים חולין:** מעשר צהמה אינו במוקדשין דכתיב (ויקרא טו) יהיה קדש ולא שכבר קדוש צכ"ו צכורות (דף טז): **הילכך לא אתי צכ"ו דליכא למיפרך תלמר במוקדשין שאין נכנסין לדיר להמעשר:** מוקמים. אי לאו אותם הוה מיימין ליה מק"ו מתיישים וקנים דחולין שכבר נתעשרו ואין צריכין עוד להכנס לדיר: **מה לוקמים.** תיישים וקנים דחולין דין הוא שהן חייבין במתנות: **שכן נכנסו דבר לדיר להמעשר.** תלמר בקדשים שלא נכנסו דבר לדיר להמעשר. ומהדר אי לאו אותם הוה מיימין להו צכ"ו מלקוח ויתום. הלקוח פטור ממעשר צהמה אס לקח עשרה טלחים מן השוק פטור ממעשר דבקרן ואלך תלמר רחמנא והיתום שמתה אמו צשעת לידה כגון זה פירש למיתה וזה פירש לחיים כדלמר כשהשוחט (לעיל לה): **פטור ממעשר צהמה דליו רחוי לקדש דכתיב (ויקרא טו) תחת אמו פרט ליתום וילפינן מעשר צהמה מיינה צכ"ו בצכורות (טו). ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא אומר נלמר כאן תחת אמו ונלמר להלן (ויקרא טו) תחת השבט מה כאן פרט לכל השמות הללו כלאים ונדמה ויואל דופן ויתום דכולהו מימעטי מהאי קרא דשור או כש (שם טז) אף להלן לענין מעשר פרט לכל השמות הללו אע"ג דבעל מוס נכנס לדיר להמעשר אלו אין נכנסים: ה"ג צמין קאמרם קדשים נמי צמין. כגון חולין נכנסין לדיר הילכך אי לאו אותם אתי צכ"ו: **מה קדשים שאין חייבים במסנות.** דהא ממעטינן להו מאותם דכתיב גזי חזה ושוק אותם ולא מתנות: **אמר קרא.** במתנות חולין זה יהיה דבר זה נוהג בחולין ואין חזה ושוק נוהגין בהן: **בחזה ושוק כתיבא תנופה לפני ה': אי אצריא.** חוץ לעורה: קא**

עין משפט נר מצוה

- א א מ"י פ"ט מהל' זכורים ה"ל א סגן עשין קמב טו"ע י"ד ס" סא טעף כה:
- ב ב מ"י שם טור ש"ע שם טעף י"ט:
- ג ג מ"י פ"ה מהלכות זכורות ה"ל ח:
- ד ד מ"י פ"ט מהלכות זכורות ה"ל ב:
- ה ה מ"י פ"ה מהלכות מעילה ה"ל ט:
- ו ו מ"י פ"ה מהלכות איסורי מוצח ה"ל יא:
- ז ז מ"י פ"ה מהלכות מעשה קצוות ה"ל ו:
- ח ח מ"י פ"ה מהלכות תמורה ה"ל יב:
- ט ט מ"י פ"ה מהלכות איסורי מוצח ה"ל יא:
- י י מ"י פ"ה מהלכות מעילה ה"ל ט:
- כ כ"ה מהלכות זכורות הלכה ט:
- ל ל מ"י פ"ג מהלכות תמורה הלכה ד:

תורה אור השלם

- 1. כי את חוה התגופה ואת שוק התרומה לקחתי מאת בני ישראל מבחי שלמיהם ואתן אותם לאהרן הכהן ולבניו לחק עולם מאת בני ישראל: ויקרא ו לד
- 2. וזה יתורה משפט ההבנים מאת דקם מאת ודחי הובח אם שור אם שה ונתן לכהן חורע ודלחיים ודקבה:
- 3. קרו תביאנה את אשרי את החלב על החוה וביאנה את החוה לקניף אתו תגופה לפני ויקרא ז ל